

Nízkoenergetické bydlení: Česko čeká dlouhá cesta

Author: Michal Šourek | Published: 08.02.2008

Z diskuse, která na tomto setkání proběhla, vyplynulo, že bariér, které stojí v cestě ekologickému a následně i ekonomickému bydlení, je poměrně mnoho. Nejsou to - jak se často konstatuje - jenom vyšší investiční náročnost a dosud nevelké povědomí o výhodách nízkoenergetických a pasivních domů, ale třeba málo zmiňované vysoké nároky na projektování a v neposlední řadě i na kvalitu realizace, tedy stavebních prací. „Projektování takových staveb je dosti komplikované,“ konstatoval F. Kulhánek a poukázal na chronický nešvar českého stavebnictví: u nás se staví většinou podle dokumentace potřebné ke stavebnímu řízení, respektive k získání stavebního povolení. Energeticky náročné stavby ovšem vyžadují vypracování detailních realizačních projektů. „Jde o stavby velmi náročné a sofistikované, postavit je pouze podle schvalovací dokumentace není možné,“ tvrdí Kulhánek. Problémů je ovšem více.

Jak se spoří energie?

„Vysloveně fatální zásadou pro výstavbu nízkoenergetických domů je využití pasivní solární energie. Ruku v ruce s tím musí jít pružný otopný systém, který je schopen tyto solární zisky akceptovat,“ říká na téma projektování F. Kulhánek. Vedle toho je podle něj nanejvýš podstatný optimální poměr mezi plochou

obvodového pláště a celkového objemu budovy: „Naše výpočty mimo jiné prokázaly, že ideálu se v tomto ohledu blíží eskymácké iglů.“ Podle Jana Řežába z developerské společnosti JRD, která nízkoenergetické bytové domy staví, jsou pro úspory klíčové tyto oblasti: nucené větrání a rekuperace odpadního vzduchu, tepelná izolace budovy a kvalita oken. „Osvědčilo se nám i přehřívání vody v kolektorech před jejím vstupem do boilerů,“ poukázal na jeden z dalších způsobů, jak spotřebu energie snížit. Podle F. Kulhánka naproti tomu nelze mnoho očekávat od fotovoltaických článků na výrobu elektrické energie - jejich pořizovací cena je příliš vysoká. Pro výraznější omezení spotřeby energie na vytápění jsou i podle něj zásadní nucená ventilace a využívání tepla z odpadního vzduchu: „Větrání se na tepelných ztrátách budov podílí 50 %, rekuperační jednotky ale mají účinnost 80 % - takže většina tepla se tak zase dostává zpět do budovy.“

Jakkoli teoretických poznatků je dostatek stejně jako pozitivních zahraničních zkušeností, praxe je zatím jiná. Zájem veřejnosti je zatím limitovaný - podle jednoho z diskutujících také proto, že architekti a prodejci nejsou schopni předkládat jasné a přesvědčivé analýzy celého problému. Irena Plocková z MPO přitom poukázala na všeobecně slabou informovanost: „U nás se touto problematikou zabývá jenom brněnské Centrum pasovních domů. V zahraničí je zájem o tuto problematiku nepoměrně vyšší.“ Firemní či developerská sféra je na tom ještě hůře. „Motivace provozních úspor je pro developery naprosto nulová, protože oni nejsou konečným uživatelem,“ poukázal na klíčový problém Jan Řežáb.

Nemůže pomoci stát? Podle I. Plockové je naše energetická legislativa se západoevropskými standardy srovnatelná a v některých ohledech ji i předčí, co nevidět se u nás „rozjede“ i energetická certifikace budov. Tolik diskutované dotace by ale podle jejího názoru věci příliš nepomohly, naopak by vytvořili jenom další prostor pro nejrůznější machinace - Plocková přitom připomněla spíše špatné zkušenosti se státní podporou instalací tepelných čerpadel. Stejně tak nelze počítat s tím, že by úspory energie v rezidenční výstavbě mohly nějak podpořit banky. „Úvěřující instituce poměřují pouze náklady a výnosy,“ konstatovala na diskusním setkání Lenka Kostrounová z ČSOB.

Co to stojí?

Stavební forum

„Úspora energie je drahá!“ - právě toto často znějící heslo je podle F. Kulhánka nepravdivé. Na setkání v těchto souvislostech informoval o výzkumném projektu, na jehož realizaci se ČVUT podílela. V jeho rámci se prokázalo, a to také bylo cílem, že nízkoenergetický dům lze postavit se stejnými náklady jako dům standardních parametrů. Ostatní odborníci jsou opatrnější. Podle nejrozumnějších výpočtů je třeba počítat s navýšením investičních nákladů o 3 - 8 %, v případě pasivních domů (tedy s měrnou spotřebou energie na vytápění pod 15 kWh na metr čtvereční a rok) je růst nákladů podstatně vyšší. Developeři jsou kategoričtější. „Skutečné úspory umožňuje pouze vzduchotechnika a rekuperace vzdušného tepla, a to se prostě bez zvýšení nákladů neobejde,“ říká J. Řežáb. Podle něj se rozdíly v nákladech výstavby běžných a „úsporných“ domů těžko vypočítávají, ale mohou dosáhnout i 20 %.

Je ale možné, že všechny tyto diskuse dnes u nás nemají smysl. „Mám s uživateli energeticky úsporných objektů řadu osobních zkušeností, často s nimi projednávám clientské změny v průběhu výstavby,“ tvrdí architekt Luděk Podlipný z ateliéru Podlipný/Sladký architekti, který už projektoval řadu nízkoenergetických staveb: „Je to ucelená sociální skupina, charakteristická vyšší úrovní vzdělání a nadprůměrnými příjmy. Tyto zákazníci ekonomické výhody příliš nezajímají. Prostě mají určitý finanční přebytek a rozhodli se - v kontrastu s všeobecnou konzumní morálkou - pro ekologický životní styl.“ Moderátor setkání František Kulhánek poukázal na „nepeněžní“ přínosy a motivaci v jiných souvislostech: „Nikoli vše lze převést do finančních výpočtů. Ve hře je také ekologie a udržitelný rozvoj. Nižší spotřeba energií se například nepochybně odrazí na omezení exhalací a to na celkovém zdravotním stavu populace. Tyto přínosy lze jen velmi obtížně vyjádřit v korunách.“

08.02.2008 11:19, Michal Šourek